

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.) "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ה.)

1 |
בס"ד | גיליון 82
בחוקותי התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה - סיפור מגדולי ישראל

הסיפור המדהים על האור החיים הקדוש

"... ביתו היה פתוח לרוחה לכל אדם, על אחת כמה וכמה לבני תורה שנהגו להיכנס לביתו בית ועד לחכמים, ולא זו בלבד אלא שלבו היה פתוח לכל נזקק וקשה לב, והיה מסייע לעניים ככל יכולתו ולמעלה מזה. רבנו היה דואג לצרכיהם של בני תורה ומדי שבוע היה נוהג לקנות עגל מיוחד לשבת שוחט אותו ומחלק את בשרו בין תלמידי חכמים, למען יאכלו וישבעו לכבוד שבת.

מסופר, שבוע אחד פרצה מחלה בבהמות בעירו סאלי, וכל הבהמות שנשחטו לכבוד השבת נמצאו טרפה, מחוץ לאותו עגל ששחטו לצרכי רבנו. אחד התושבים, והוא גביר ונכבד בעמיו, שהצטער ביותר שלא יוכל לאכול בסעודתו בשר לכבוד שבת, פנה לרבנו ובקש להקציב לו מנת בשר, והוא מוכן לשלם כל מחיר אשר יִשֶׁת עליו.

בקשתו נדחתה על ידי רבנו בְּצִיָּנוּ שכל הבשר מִקְדָּשׁ לצרכי התלמידי חכמים הבאים לקבל את מנותיהם לכבוד שבת. תוך שהם מדברים הגיע אחד העניים הקבועים, ורבנו הגיש לו את מנתו, הִצִּיר לו לאותו עשיר היתכן שאין בשבילו כלום ולאותו עניי בבגדיו המרופטים נותן חלק יפה, ומתוך כעסו הפליט דברים שְׁהוּוּ לבזיון העניי שהיה תלמיד חכם מפלג. רבנו לא רצה להתוכח עם אותו עשיר שעזב את הבית ובקשתו לא נענתה. **בלילה ההוא חלם רבנו שנגזרה עליו גזרת גלות לשנה תמימה, מפני שלא יצא להגנת התלמיד חכם שנעלב על ידי אותו עשיר.**

רבנו קבל עליו את הדין, שבשבע הבא גלה מביתו והחל בשנת הגלות פשוטה כמשמעה, גלות ממש. לא לן במקום אחד יותר מלילה אחד, וכבר למחרת עם אור הבקר יצא למקום אחר, להמשך הגלות. לעתים קרובות גבר עליו הרעב, אולם הצדיק עליו את הדין בגלל בזוי תלמיד חכם במעמדו.

מ"ב חדושים שנתגלו לו מן השמים

בערב שבת אחד משנת גלותו, הגיע בעל "אור החיים" הקדוש ליער סמוך לעיר, וישב לנוח על אבן אחת. תוך שהוא יושב נתחדשו על ידו מ"ב הפרושים לפסוק "אם בחקתי תלכו".

בהגיעו לעיר, וכדרכו הסתיר את זהותו, נכנס לבית הכנסת כאחד האורחים ארחי פרחי. אחד מנכבדי המקום הזמין אותו לבוא לסעוד על שלחנו. בְּתֵם סעודת השבת באוירה המרוממת הזמין אותו המארח "באו ונלכה לשלחנו של הרב המקומי המרא דאתרא, הגדול בתורה וביראת שמים ותושבי העיר מעריכים אותו ביותר, שכן הוא משמיע דברי תורה הנאמרים במתיבתא דרקיעא".

המארח ואורחו התישבו לשלחן והקשיבו רב קשב לדברי התורה שהשמיע הרב במסיבה קדושה זו, והן 14 הפרושים הראשונים על הפסוק אם בחקתי תלכו, והוסיף כי הדברים האלה נאמרו במתיבתא דרקיעא בשם רבי חיים בן עטר. האורח בעל "אור החיים" הקדוש שכאמור היה בין המסובים לשלחן, העיר בעניויותו "חיים בן עטר", והשמיט את התואר "רבי".

המסבים הזדעזעו לשמע הערתו, שכן בימים ההם כבר נודע שמעו בקהלות ישראל, ולכן הגיבו בצורה נמרצת על התנהגותו של האורח. בגלל כבוד השבת ומדת הכנסת האורחים, הסתפקו באזהרה לאורח להיות זהיר מעתה בכבודו של אותו צדיק בעל "אור החיים" הקדוש. המסובים אף באו בטענות נגד המארח על שהביא לכאן אדם שפגע לא רק בכבודו של הרב מרא דאתרא אלא גם בכבודו של בעל "אור החיים" הקדוש.

בסעודת הצהרים של השבת, המשך הרב ודרש עוד 14 פרושים נוספים על הפסוק הנזכר לעיל: אם בחקתי תלכו, וחזר להוסיף כי אף פרושים אלו נאמרו במתיבתא דרקיעא בשם רבי חיים בן עטר, ושוב הגיב האורח בביטול "חיים בן עטר" והשמיט את התואר רבי. גם הפעם הסתפקו המסובים באזהרה, בהוסיפם "אין עונשין אלא אם כן מזהירים" ועליו להמנע מלפגוע באותו איש קדוש היושב בעירו ומצודתו פרוסה למרחקים ולמרחבי תפוצות הגולה. כמוכן שגם הפעם העירו למארח כי עליו להיות זהיר יותר ולא להכניס בביתו אנשים כאלה.

המשך הסיפור בעמוד 2

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.א). "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.א)

2

בס"ד | גיליון 82
בחוקותי התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

שבע פורענויות על שבעה חטאים

ויקרא כ"ו ט"ז: "אף אני אעשה זאת לכם, והפקדתי עליכם בְּהִלָּה אֶת הַשְּׁחָפֹת וְאֶת הַקְּדָחֹת, מְכַלּוֹת עֵינַיִם, וּמְדִיבֹת נֶפֶשׁ; וְזָרְעֹתֶם לְרִיק וְזָרְעֹתֶם, וְאָכְלֵהוּ אֲיִבֵיכֶם".

אף אני אעשה זאת לכם: "ע"ד הפשט אפקוד עליכם כזאת, לפי שמדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה, וכשם שחטאתם בשבעה עברות שהזכיר כך אפקוד עליכם בשבעה פורענויות המבהילות אתכם. את השחפת ואת הקדחת, הרי שנים. וכדי שלא יחשבו בעצמן שיחיו מתוך המכות הללו, ת"ל: מכלות עינים ומדיבות נפש, כלומר שימותו בהן, הרי שלשה. זרעתם לריק וזרעתם ואכלוהו, הרי ארבעה. ונתתי פני בכם ונגפתם, הרי חמשה. ורדו בכם שונאים, הרי ששה. ונסתם ואין רודף אתכם, הרי שבע פורענויות. ומזה אמר הכתוב: שבע על חטאתיכם כלומר שבע פורענויות על חטאתיכם שהם שבע...".

(רבינו בחיי)

הפרת הברית ותוצאותיה

ויקרא כ"ו כ"ה: "וְהִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב וְנִקְמַת נֶקֶם בְּרִית וְנִאֲסַפְתֶּם אֶל עַרְיֹכֶם וְשִׁלְחֹתֵי דָבָר בְּתוֹכְכֶם וְנִתְתֶּם בְּיַד אוֹיֵב".

נקם ברית: "פירש"י מתו"כ יש נקם שאינו בברית ואיזה זה סימוי עינים של צדקיהו, יל"פ ע"פ תנחומא ר"פ ואתחנן א' שבעה שנדמו לאדם הראשון צדקיהו בעיניו נעצו בעיניו לונביות של ברזל ולא נתעוורו עיניו עד ששחט את בניו לעיניו ואח"כ נתעוורו עיניו, והנה בכל התוכחה מצינו שהחוטא נעבש אבל לא מצינו שאחר נענש כדי שהחוטא יקבל ענשו וזהו נקם שאינו בברית וזה היה מדה כנגד מדה שכתוב בצדקיהו וגם את בריתי הפר ולכן גם העונש ה' שלא בברית".

(טעמא דקרא עמוד ק"ד)

אם תמלאו אוצרותיכם – אמלא אוצרותיכם

ויקרא כ"ו ג': "אם בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם".

בחוקותי תלכו: "היא היראה וכתוב (ישעיה ל"ג ו') יראת ה' היא אוצרו. אם תמלאו את אוצרותי אמלא אוצרותיכם, יפתח ה' לך את אוצרו הטוב (דברים כ"ח י"ב)".

(בעל הטורים)

בסעודה השלישית "סעודת זער אנפין"

השלים הרב את הפרושים הנוספים לפסוק הנ"ל, 14 במספר, כדי להשלים את מ"ב הפרושים לפסוק הנ"ל. אף הפעם נהג האורח כמנהגו והגיב בביטול תוך השמטת התאר "רבי", אולם הפעם, כיון שזה היה כבר בצאת השבת, הוצא האורח ונכלא בחדר הקהל, כדי להטיל עליו חרם כדינו של המבזה תלמידי חכמים ופוגע בכבודו של קדוש עליון, הוא בעל "אור החיים" הקדוש.

קהל המסובים המשיך בברכת המזון ובתפילת ערבית.

לפתע נשמע קול סערה אדיר, מפרק הרים ומשבר סלעים, וכל הסביבה חרדה כאילו העולם עומד להחרב. הרב עשה שאלת חלום והודיעו לו מן השמים שהיות ובעל "אור החיים" הקדוש נמצא תפוס אצלו ואינו יכול לעשות הבדלה, לכן שר הגיהנם הרעיש את העולם שאין יכול לפתוח שוב הגיהנם, תיכף פתח הרב החדר שחררו מכלאו, ופיסו וכבדו. מן השמים הודיעו לבעל "אור החיים" הקדוש "עלבונו הנוכחי השלים את שנת הגלות" ועתה הנך רשאי לחזור לביתך ולהמשיך בהרבצת תורה בעל פה ובכתב, להאיר לארץ ולדרים עליה".

סיפור זה הובא בהקדמה לספר אור החיים הקדוש, ולולי דמסתפינא הוא אמינא דהאור החיים הקדוש שתק כשנתבזה ת"ח, ולכן נתבזה הוא.

רצון לעבוד ע"ז מוביל לגלות בין עובדי ע"ז

ויקרא כ"ו ל"ג: "וְאֶתְכֶם אֲזַרֶה בְּגוֹיִם וְהִרְקִיתִי אַחֲרֵיכֶם חֶרֶב וְהִיָּתָה אֶרְצְכֶם שְׂמָמָה וְעַרְיֹכֶם יְהִיוּ חֲרָבָה".

"ואתכם אזרה בגוים" וגו' אמר להם המקום לישראל: הואיל ואתם רוצים בעבודת כוכבים אף אני אגלה אתכם למקום שיש עבודת כוכבים...".

(במדבר רבה, נשא פרשה ז')

פחד תחת פחד

ויקרא כ"ו ל"ו: "וְהִנְשֹׂאֲרִים בְּכֶם וְהִבֵּאתִי מִן־בְּלִבְכֶם בְּאֶרְצַת אֲיִבֵיהֶם וְרָדְף אֹתָם קוֹל עֲלֵה נֶדָף וְנָסוּ מִגִּסְת חֶרֶב וְנִפְּלוּ וְאִין רָדְף".

והנשארים בכם: "נראה שהכוונה על הצדיקים שלא חטאו, רק שלא הוכיחו את הרשעים, וכמו שמסיים: וכשלו איש באחיו, ודרשו (שבועות דף לט.) איש בעון אחיו, שהיה בידם למחות ולא מיחו. לכן לא יהרגו אלא יענשו בפחד, כמו שמסיים: ורדף אותם קול עלה נדף וגו' ורודף אין וגו', והוא מדה כנגד מדה, בשביל שפחדו להוכיח את הרשעים – לכן יענשו בפחד".

(טעמא דקרא עמוד ק"ד)

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.א). "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.א)

3

בס"ד | גיליון 82
בחוקותי התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה בדף היומי

עונש דקירת חרב על הטלת פסול קהל

יבמות דף עז.: "... אקשי להו דואג כל הני קושייתא, אישתיקו. בעי לאכרוזי עליה, מיד: ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגיל בת נחש, וכתבי: יתר הישמעאלי! אמר רבא: מלמד, שחגר חרבו כישמעאל ואמר: כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית"

"וכ"ה בספר שמואל וכתבי: יתרא הישמעאלי גו' בספר ד"ה ונראה לפרש כיון שאינו מפרש איזה שם עיקר ועוד דודאי ישראלי הוה וע"כ נדרשו שניהם שחגר חרבו כישמעאל ואמר כל שאינו שומע הלכה זו דהיינו שדוד הוא ישראלי ולא עמוני ידקר בחרב ובירושלמי איכא פלוגתא בהא איזה שם עיקר וגם שם גרסי' דחגר מתניו כישמעאל וכתב בעל יפה מראה וקשה לפי דברי תלמוד שלנו מאי חגר חרבו כישמעאל דהל"ל כאדומי שהוא בעל החרב ואולי שדקירת חרב הוא מדה כנגד מדה, כי לפי דעת דואג דעמונית ומואבית בכלל האיסור ואין לקבל מהם גיורית והבא עליה קנאין פוגעין בדקירת חרב כמ"ש בפניחס: וידקור את שניהם גו' גבי מואבית ועיין בזה בחידושינו ס"פ השותפין".

(מהרש"א)

מתוך שהרג שאול את נוב עיר הכהנים שהיו מספיקין לגבעונים מים ומזון, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן

יבמות דף עח: "... ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית הגבעונים, אל שאול - שלא נספד כהלכה, ואל בית הדמים - על אשר המית הגבעונים. וכי היכן מצינו בשאול שהמית הגבעונים? אלא מתוך שהרג נוב עיר הכהנים שהיו מספיקין להם מים ומזון, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן".

פירוש: יהושע גזר על הגבעונים שיהיו חוטבי עצים ושואבי מים למשכן (כמבואר ביהושע ט' כ"ג), הגבעונים שימשו בעבודות אלו בנוב (שם היה המשכן לאחר שחרב משכן שילה) וכהני העיר היו מספקים להם את פרנסתם. נמצא שהריגת כהני נוב נטלה מהגבעונים את מקור פרנסתם, ולפיכך נחשב הדבר לשאול כאילו הרגם.

הליכה בקרי גוררת 'חמת קרי'

ויקרא כ"ו כ"ג-כ"ח: "ואם באלה לא תוסרו לי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי קָרִי: וְהִלַּכְתִּי אִף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם: וְהִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נִקְמַת נִקְמַת גְּרִית וְנִאֲסַפְתֶּם אֶל עָרֵיכֶם וְשַׁלַּחְתִּי דָבָר בְּתוֹכְכֶם וְנִתְתֶם בְּיַד אוֹיֵב: בְּשִׁבְרֵי לֶכֶם מִטְּהָ לָחֶם וְאִפּוֹ עֶשֶׂר נְשִׁים לְחֶמְכֶם בְּתוֹר אֶחָד וְהִשִּׁיבוּ לְחֶמְכֶם בְּמִשְׁקַל וְאֶכְלֶתֶם וְלֹא תִשְׁבְּעוּ: וְאִם בָּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי: וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחַמַּת קָרִי וְיִשְׁרַתִּי אֶתְכֶם אִף אֲנִי שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם".

המחדש בתורה גורם לארץ להוציא יבולה ולצמיחת פירות העץ

ויקרא כ"ו ד': "וְנִתְתִי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִי".

"... כי בזה חפץ הש"י שתהיו עמלים בתורה בעמל ויגיעה להוליד בכל פעם דברים חדשים, כי הגם שהאדם לומד הלכות פסוקות בכל זמן ואינו עושה פרי להוליד, עדיין לא הגיע לתכלית המקווה, וזהו 'נשאת ונתת באמונה', ענין משא ומתן בענייני התורה. ו'קבעת עתים לתורה', כי המשא ומתן הוא לפי המקום והזמן. ו'עסקת בפריה ורביה', להוליד בכל פעם תורה חדשה. ומה מאד נחמד הדבר להשכיל גם בכאן **מדה כנגד מדה**, 'אם בחוקותי תלכו' להוליד תולדות בתורה - 'ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו'".

(אגרא דכלה)

כנגד הקובע עתים לתורה, אמר שזה שכרו, שיבואו הגשמים בעתם

"אם בחוקותי תלכו" שתקבעו עתים לתורה, עד שבאותה עת ילכו רגליו כמעצמם באותו עת שקבעו לחוק ולא יעבור, בשכר זה הבטיח "ונתתי גשמיכם בעתם", כי כנגד הקובע עתים לתורה, אמר שזה שכרו, שיבואו הגשמים בעתם, וכמו שארז"ל (תענית דף ז:): אין הגשמים נעצרים כי אם בעוון ביטול תורה.

(יגדיל תורה, ויקרא עמוד ק"ב)

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.א). "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.ה)

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

"והריקותי... ברכה" – "והריקותי... חרב"

ויקרא כ"ו ל"ג: "וְאִתְּכֶם אֲזַרְהָ בְּגוֹיִם
וְהַרְיִקְתִּי אֶתְרִיכֶם חֶרֶב וְהִתְהַוְּ אֶרְצְכֶם
שְׂמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חֲרָבָה".

והריקותי: "ב' במסורה. הכתוב
והריקותי אחריכם חרב. ואיך
והריקותי לכם ברכה עד בלי די
(מלאכי ג' י'). אני אמרתי 'והריקותי
לכם ברכה עד בלי די', ואתם לא
רציתם לקיים מצותי, על כן
'והריקותי אחריכם חרב'."

(בעל הטורים)

★★★

שבעים שנות גלות בבל כנגד שבעים שנות מרידה בה'

ויקרא כ"ו ל"ה: "כֹּל יְמֵי הַשְּׂמֵחָ תִּשְׁבֹּת
אֵת אֲשֶׁר לֹא שָׂבְתָה בְּשִׁבְתֵּיכֶם
בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ".

את אשר לא שבתה: "שבעים שנה
של גלות בבל הן כנגד שבעים
שנות השמטה ויובל שהיו בשנים
שהכעיסו ישראל בארצם לפני
המקום ארבע מאות ושלושים
שנה...".

(רש"י)

בדין שמים בודקים האם העשיר נוהג באותה מדה במותרות ובצדקה

ויקרא כ"ז כ"ה: "וְכָל עֶרְכָךָ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשֶּׁקֶל".

נראה לפרש הפסוק בדרך רמז, דהנה מצוי לפעמים שהעשיר פוטר עצמו מחיוב צדקה בטענה שהוא כבר לא מרוויח בעסקיו כבראשונה, וטוען שאפילו אם פעם היו מוזיל מכספו ביד רחבה לצרכי צדקה, אבל עכשיו הוא נקלע לאיזה קושי מסוים בעסקיו עד שהוכרח לקצץ בכספי צדקה. אמנם אמיתות טענה זו נמדדת באופן הנהגת העשיר בשאר צרכיו, שאם הוא מקצץ בכל הוצאותיו - וניכר בו שאינו נוהג ברחבות ועשירות כבראשונה, אז צדקו דבריו שהוא מוכרח לקצץ גם בכספי צדקה, אבל אם בהוצאותיו הפרטיות הוא עדיין חי בלוקסוס כמנהג הגבירים, ולעומת זאת בכספי צדקה הוא מקצץ, אזי אין שום הצדקה לטענתו, כי אפילו אם יש לו קושי בעסקיו, אין לו לקצץ רק בכספי צדקה, אלא עליו לקצץ גם לצורכי גופו באותה המידה שבה הוא מקצץ לכספי צדקה. וזוהו יש לפרש מאמר הכתוב "וכל ערכך יהיה בשקל הקודש" - והיינו שתמיד צריך האדם למדוד את "כל ערכך" והיינו את כל צרכי גופך והנאותיך, לפי מידת הנהגתך ב'שקל הקודש' - והיינו בכספי הצדקה שהם למטרת קודש, שאם בא לקצץ ב'שקל הקודש' - בכספי צדקה, יקצץ בשווה למה שמקצץ ב'כל ערכך' והיינו בכל צרכיך.

(רבי משה שטרנבוך שליט"א)

קודש תחת קודש

ויקרא כ"ז י': "לֹא יִחְלִיפוּנּוּ וְלֹא יִמִּיר אֶתוֹ טוֹב בְּרָע אוֹ רַע בְּטוֹב וְאִם הִמִּיר יִמִּיר בְּהֵמָה בְּהֵמָה וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ".

"מצות הממיר בהמת קרבן בבהמה אחרת שתהיינה שתיהן קודש להיות התמורה קודש, כלומר הממיר בהמת קרבנו בבהמה אחרת, כגון שיאמר זו תהיה לקרבן תמורת זו, שתהיינה היא והתמורה שתיהן קודש, שנאמר (ויקרא כ"ז י') והיה הוא ותמורתו יהיה קודש. וזה הכתוב מצות עשה הוא, כלומר שתצוה אותנו התורה להיות התמורה קדושה ולנהוג קודש בשתיהן...

משורשי המצוה, שרצה השם ברוך הוא להטיל מורא בלב בני אדם בכל עניני הקדש, וכמו שכתבתי בבנין הבית הקדוש וכליה בסדר ויקחו לי תרומה עשה א', שם תראה על צד הפשט כוונתנו בחומר הגדול הראוי לנו לנהוג בקודש. ועל כן כדי לקבוע בלבנו מוראת ענין הקודש, ציווה הכתוב לבל נשנה הדברים, אלא מכיון שנתקדשה הבהמה תהיה בקדושתה לעולם, ולא נחשוב להפקיעה מקדושתה ולהחליפה בבהמה אחרת, ואם יוציא הדבר מפיו, שתהפך מחשבתו וכל מעשהו ותהיינה שתיהן קודש, כי הוא בא במעשיו להפקיע קדושה, ותהיה להפך, שתתפשט יותר ותתפוש הכל'.

(ספר החינוך מצוה שנ"ב)

לעילוי נשמת: מו"ר מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל

הנצחות, הקדשות ופרטים על הספרים 054-251-0336 קו אמריקאי: 646-340-5403

דוא"ל ap@torah24-7.com אתר <https://torah24-7.com/SEFORIM-HEBREW/>

